

בית הספר המקיף, שכונת הגליל, נצרת
 בשכונה חדשה המוקמת בצפון נצרת ובסמוך לכביש הראשי
 תכנן משרד טבעוני אדריכלים בית ספר המנצל את הטופוגרפיה
 ההררית הטבעית. הבניין מיועד ל-36 כיתות לימוד ואולם
 ספורט (הבנייה בשלבים), והוא מורכב משלושה אגפים מוארכים
 ומדורגים שבכל אחד שלוש קומות. האגפים מלווים את מדרון
 הגבעה, וכל אגף משקיף אל הנוף. את ההשראה לפרישת הבניין
 במגרש שאל האדריכל מהבניין האופייני בעיר העתיקה של
 נצרת. החצרות פוזרו במפלסים שונים, מדרגות רחבות מקשרות
 ביניהם ומאפשרות מקום של מעבר וגם של שהייה. מעבר נוסף
 המקשר בין האגפים הוא בתוך הבניינים עצמם.
 אולם הספורט תוכנן בקצה התחתון של המגרש, בקטע
 הקרוב לרחוב. ברומה למגמה המאפיינת מוסדות אחרים, האולם
 יוכל לשמש את הקהילה אחרי שעות הפעילות של בית הספר.
 גג האולם עוצב כחלק מחצר בית הספר ובהמשך יהיה אפשר
 לפתח עליו מגרשי ספורט חיצוניים. האלמנט הבולט בבניין הוא

הסיומת של כל אחד משלושת
 האגפים – הקומה השלישית
 בולטת מקו החזית של שתי
 הקומות התחתונות, נשענת על
 שלוש שורות עמודים ויוצרת
 חצר מקורה.
 המשרבייה האופיינית לבנייה
 הערבית חוזרת ומופיעה גם
 כאן כאלמנט הצללה המגן על
 הכיתות מפני חדרית קרני שמש
 ישירות, בעיקר בימות החורף

כשהשמש "נמוכה". לבניין בית הספר, השוכן בין שתי סביבות
 מגורים, ייעד האדריכל אימן טבעוני תפקיד מגשר ומקשר בין
 שתי הסביבות. הוא מקווה שהרשויות יאפשרו לפתוח את חצר
 בית ספר בשעות שהוא אינו פעיל, מהלך שיקל את התנועה
 הרגלית באזור ויחזק את הקשר בין הקהילה ובין המוסד והסביבה.
 "אנחנו מנסים לשכנע שאפשר לפתוח", הוא אומר. "למשרד
 החינוך יש אמנם דרישות לגדר את בית הספר, אך אפשר לפתוח
 אחרי הצהריים כך שהמקום יהיה לא רק מוקד של חינוך אלא
 גם מוקד של תרבות. צריך לנצל את החללים האלה, כי מחיר
 הקרקע קופץ כלפי מעלה בכל מקום, הצפיפות עולה ולמרכיב
 החצרות והמעברים יש ערך ניכר". משרד טבעוני אדריכלים
 הוא מהוותיקים הפועלים בגליל. הוא הוקם ב-1962 ומתמחה בין
 השאר בתכנון בתי ספר. היום נבנים בתכנונו בתי ספר חדשים
 בערערה בנגב, בעילוט וברבורייה.

האה! בתי הספר החדשים של תשע"ח חלק ב'

מהם המאפיינים של בתי הספר החדשים שפותחים היום את
 שעריהם? מהן המגמות המעסיקות את האדריכלים המתכננים
 את מוסדות החינוך של דור העתיד? בכל שנה נפתחים ברחבי
 ישראל עשרות בתי ספר חדשים ומאות כיתות חדשות.
 נתבונן בבתי ספר חדשים מכל הארץ: מהכפרים הברואיים
 אסייד ואבטין, דרך באר שבע, יבנה, רמלה, חיפה ונצרת ועד
 הקיבוצים שובל ומזרע.

בית ספר יסודי באבטין, מועצה אזורית עמק יזרעאל

בנייני בית הספר שתכנן משרד
 האדריכלים אמריקוריאל בולטים היטב
 לכל הנוסעים על כביש 70 בין צומת
 יגור לצומת אחיהוד שבעמק זבולון.
 שביל מרכזי הממוקם בלב המתחם
 מחבר את אגפי הכיתות ומבני העזר,
 ומעברים פתוחים בין המבנים שומרים
 על מבט פתוח אל הנוף הירוק המקיף
 את בית הספר. המוסד מחולק לשלושה
 מבני כיתות דו-קומתיים ושישה מבני
 עזר הכוללים מנהלה, חדר מורים,
 ספרייה ואודיטוריום. לכל שכבת גיל
 מרחב פעילות עצמאי עם חצר משחקים
 והתכנסות בגג המבנה, חלל כפול לרחבה
 המרכזית ומרפסת מקורות השומרות על
 מבט פתוח אל החוץ מכל חלקי המבנה.

←

בית הספר המקיף בא-סייד,
 מועצה אזורית אל-קסום
 בית הספר התיכון בקריית האמנים, רמלה
 בית הספר התיכון עמקים-תבור,
 מועצה אזורית עמק יזרעאל

בניית השלב השלישי מבין שישה בבית הספר המקיף בכפר
 הברואי אסייד השוכן במרכז הנגב תסתיים השנה. תוכנית בית
 הספר, בתכנונו של האדריכל גידי פובזנר, מבכירי אדריכלי החינוך
 והספורט בישראל, כוללת שישה אשכולות של כיתות המקיפים את
 לב בית הספר – שבו ממוקמים משרדי ההנהלה ואולם ההתכנסות.
 האשכולות מתאפיינים בחצרות פנימיות בסגנון ים תיכוני, ונועד
 להן תפקיד אקלימי אך גם שימושי.
 שני מוסדות נוספים בתכנון פובזנר דומים בפרישת אגפיהם וגם
 בהם מאורגנים שימושים שונים באשכולות דו-קומתיים המכונים
 "בתים" ומקיפים חצרות פנימיות. לדברי האדריכל, היתרון המרכזי
 בפרישת אגפי בית הספר באשכולות עם חצרות פנימיות הוא
 בהימנעות משטחי מסדרונות, שאין בהם צורך במודל כזה, והפניית
 השטח והתקציב שנחסך לטובת אולמות משותפים וגדולים בכניסה
 לכל אשכול מבלי לחרוג מהמתווה והתקציב. בקומת הקרקע
 ממוקמות כיתות האם, ויש להן קשר ישיר לחצר; בקומה העליונה
 השימושים האחרים – למשל חדרי מועדונים וטכנולוגיה. פובזנר
 טוען כי המגמה לבנות לגובה מצריכה ריבוי של חדרי מדרגות
 ומסדרונות, מצב הפוגע בהיקף השטחים המשותפים ובאיכותם.